

Организация
DROM

Съфинансирано от
Европейския съюз

Регионална оценка на специфичните предизвикателства, които срещат уязвими групи и общности във връзка с дискриминацията, нетолерантността, езикът на омразата и престъпленията от предразсъдъци: Община Видин

Адв. Таня Кълцева

Работен семинар: „Заедно срещу дискриминацията и предразсъдъците“

08-09 юни 2023 г.

Областен информационен център – гр. Видин

Пл. Бдинци 2

СТРУКТУРА

- Цел на доклада в рамките на европейски проект
- Концептуална рамка за дискриминацията и езикът на омразата
- Местен контекст
- Акцент върху засегнати групи и основни сфери
- Подбрани казуси на инциденти от омраза
- Заключение

МЕТОДОЛОГИЯ И ИЗТОЧНИЦИ

- ❑ Приоритетно проучване в сферите на образованието и социалните услуги.
- ❑ Интервю по предварително зададената схема със 17 експерта от Община Видин.
- ❑ Качествен анализ на личното възприятие на участниците в интервютата за проявлението на дискриминацията, нетолерантността и омразата и отражението на тези явления върху гражданите и обществото като цяло.
- ❑ Изследва проявления спрямо най-голямата етническа общност – ромската.
- ❑ Анализът засяга социални групи, които могат да бъдат разделени по признаците възраст, увреждане, социален статус, образование, пол.

Прояви на дискриминация, нетолерантност, омраза в професионалната дейност и в ежедневието

дискриминация има, но тя е трудно доказуема, много често се извършва на четири очи, не се документира

най-често става въпрос по-скоро за усещане за нееднакво третиране, отколкото за същински случаи на непряка дискриминация.

дискриминацията и нетолерантността са отделни прояви и случки между конкретни хора лице в лице, по-скоро междуличностни отношения. Когато хората не знаят как да посрещнат различието и как да подкрепят различния човек, тогава има отхвърляне, негативно отношение.

„Проявите на брутално, цинично отношение, на явна омраза са ежедневни и нескрити“.

Дали винаги става въпрос за дискриминация или е въпрос на усещане на хората

ПРОЯВИ СПРЯМО УЯЗВИМИ ГРУПИ

- Най-много е дискриминацията в трудовите правоотношение 70%, хората с увреждания 11-12%, възрастта, и някъде по нататък етническата принадлежност.
- Преобладаващото мнение - особено уязвими са възрастните, социално слабите, безработните. Към последните има едно априорно създадено стереотипно мислене – щом е безработен, социално слаб, той е пасивен, мързелив, тарикат, кръшкач.
- ***Постоянните заподозрени - най сериозни прояви на дискриминация, нетолерантност и омраза са насочени срещу ромите – негативно отношение към тях все още се забелязва в магазина, кафенето, ресторантите“.***
- *LGBTIQ общността също има подобно негативно дискриминационно отношение. В повечето случаи хората с различна сексуална ориентация търпят подигравки, неприязън и обиди.*
- Следват хората с психични проблеми-неправилно оценени, набеждават се, обвинявани са, страх има от тях.

Винаги има изключения, но надделява мнението, че в гр. Видин
отношението е толерантно и без проблеми.

*НАЛАГА СЕ КАТО ОБЩО МНЕНИЕ, ЧЕ СТЕРЕОТИПИТЕ И ПРЕДРАЗСЪДЪЦИТЕ СА
ДЪЛБОКО ВКОРЕНЕНИ. ТОВА Е ИНСТИНКТ, ЗАЛОЖЕН И НИЕ НА ЗНАЕМ КОГА
ЩЕ СЕ ПРОЯВИ. НО ТОЙ СЕ ПРОЯВЯВАТ АВТОМАТИЧНО, ТОЙ Е
АВТОМАТИЗИРАН, НЕ ИЗИСКВА РАЗСЪЖДЕНИЕ, ТОЙ Е УДОБЕН.*

Толерантността на съвременното българско общество

- Много положителни примери за добри взаимоотношения между етносите – обучение, приятелство, общ бизнес.
- Благодарение на работата на Организация „Дром“ за десегрегация на ромското образование все повече роми учат в училище избрано от тях, продължават образованието си във висши училища и заемат места в различни институции.
- Ромите живеят в по-сигурен квартал, без притеснения за жилищата си. Дори вече нямат проблем да живеят в рамките на града.
- Възможността да пътуват оформя нов мироглед и спомага хората да са по-толерантни днес отколкото в миналото.
- Нивото на нетолерантност е високо в интернет!
- Категорично обаче няма толерантност към различната сексуална ориентация. Българинът трудно би приел това, защото нагласата на народа е да се противопоставя.
- Напоследък хората са станали по-толерантни към различните в обществото. Случаите, в които се говори за нетолерантност са единични, инцидентни, а не масови. Във Видин, въпреки малкият град, обществото се променя.

Фактори, които провокират дискриминационно отношение, омраза и нееднакво третиране

- ❖ Бедността
- ❖ Икономическото положение.
- ❖ Семейното възпитание
- ❖ Ковид-19 пандемията

Когато един ниско образован и икономически неактивен субект не може да задоволи базовите си потребности се създава напрежение; ако има сигурни доходи нещата ще са различни.

Опити за преодоляване на стереотипите и предразсъдъците спрямо ромите във Видин

- Сега отношението към ромите е доста по-добро от преди години. Сериозна е промяната предимно в младите и на средна възраст роми.
- Благодарение на дългата и упорита работа на „Организация Дром“ в сферата на образованието и защита на правата на ромите, те са образовани, имат професия и искат да я практикуват.
- Проблемите с дискриминация, неравноправно отношение и омраза съществуват сред по-възрастното население. Те открито изразяват омразата си и неприязънта към ромския етнос.
- Ако човек от ромски произход се позове на етноса си и държи на него/с презумпция/, се прави всичко възможно да се разбие нагласата, че му се дължи нещо по-различно. Когато се премахне табелата, която човека сам си е поставил, става лесно комуникацията.

Нормативна уредба и институционално присъствие

- Всеобщото мнение е, че ***законодателството е добро, но проблем е неговото прилагане.***

- Има и то предостатъчно нормативни актове. Проблемът е как законите се прилагат

и институциите как си вършат работата в разрешаване на възникналите проблеми. Работата на институциите е много немарлива, трудно може да бъдат накарани да си свършат работата. Служителите са немарливи към задълженията си /лични впечатления/.

- Прокуратурата работи хаотично и ако този, който се нуждае от помощ не настоява и не натиска няма да получи полагащото му се съдействие. Има достатъчно механизми, но хората в институциите не си вършат работата.

- *Говорене за дискриминацията, отношението към различните, омразата и тяхното преодоляване*
- *Знание относно това как да се потърси помощ и съдействие в случай на инцидент от омраза и нетолерантност*
- *Платформа за подаване на сигнали за инциденти, предизвикани от омраза и предразсъдъци.*

ПОЛОЖИТЕЛНИ ПРИМЕРИ

- Казус от дирекция „Социално подпомагане“ и здравните медиатори.
- Казус, свързан с религията: Евангелската църква в гр. Видин.

ОТРИЦАТЕЛНИ КАЗУСИ

- **Казус, свързан с различната религия:** използва се факта на различната религиозна принадлежност, за да бъде уволнена служителка. Постановена е дискриминация с решение на КЗД. Но жената напуска работа, защото вече е създадена нетърпима обстановка.
- **Казус за мъж с увреждане срещу телекомуникационна компания:** Мъж е възпрепятстван целенасочено от страна на началника на клона във Видин чрез открито обидно и омразно говорене и забрана на служителите да го обслужват, да ползва платена от него услуга. Доказана с решение на КЗД дискриминация по признак обществено положение и увреждане.
- **Казус в заведение:** Момче от ромски произход започва работа в заведение и се справя отлично. Собственикът решава да го изгони, точно защото е циганче. *„Ако знаех нямаше да го взема от начало. Той не прави нищо лошо, ама за всеки случай. Ще се разсърдят хората в заведението.“*

Заклучение

- Когато ромите и българите са заедно в живота, в училище, в квартала и навсякъде другаде, се заличават границите и всички разбират, че другите не са различни.
- Обществото в град Видин като цяло е толерантно към различните социални групи. През изминалите години толерантното отношение има превес над случаите на неразбиране, дискриминация и омраза.
- Взаимоотношенията между двете най-големи етнически групи - българи и роми - се движат в посока на приемане, разбиране и благоустрояване на съвместния живот.
- Взаимодействието, сътрудничеството и предаността на каузата на многообразието ще ни възнаградят с постигането на по-справедливо общество, въпреки предизвикателствата на финансовата и икономическата криза.

БЛАГОДАРЯ!

За контакти:

[Сдружение „Организация Дром“](#)